

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 12522335-203.05.15-E.3511154

30/06/2017

Konu : Yurtdışı işlemleri

GENEL YAZI

Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Yurtdışı Sözleşmeler ve Emeklilik Daire Başkanlığı iş ve işlemleri ile ilgili olarak aşağıdaki düzenlemeler uygun görülmüştür.

1- 6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun ile 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin beşinci fıkrasına “Ancak, uluslararası sosyal güvenlik sözleşmelerinde Türk sigortasına girişinden önce âkit ülke sigortasına girdiği tarihin Türk sigortasına girdiği tarih olarak kabul edileceğine ilişkin özel hüküm bulunan ülkelerdeki sigortalılık sürelerini borçlananların âkit ülkede ilk defa çalışmaya başladıkları tarih, ilk işe giriş tarihi olarak kabul edilir.” cümlesi eklenmiştir. Yeni düzenlemeye ilişkin işlemler 29/09/2014 tarihli ve 2014/27 sayılı Genelge ile talimatlandırılmıştır.

Söz konusu Genelgede sosyal güvenlik sözleşmesinde özel hüküm bulunan 18 ülke belirtilmiştir. Genelgenin yayım tarihinden sonra Ülkemiz ile İtalya, Kore ve Karadağ arasında imzalanan sosyal güvenlik sözleşmeleri yürürlüğe girmiştir.

İtalya ve Kore ile imzalanan sosyal güvenlik sözleşmelerinde işe giriş ile ilgili özel hüküm bulunduğundan sigortalılık sürelerini borçlananların bu ülkelerdeki ilk defa çalışmaya başladıkları tarih, Türkiye’de ilk işe giriş tarihi olarak kabul edilecektir.

Sigortalılık sürelerinin borçlanması halinde ilk işe başlama tarihleri Türkiye’de ilk işe giriş tarihi olarak kabul edilecek ülkelerin listesi (EK-1) SGK İtranet / Kurumsal / Dokümanlar / Yurtdışı bölümünde yayımlanmıştır. Bu Genel Yazının yayım tarihinden sonra ilk işe giriş tarihi, Türkiye’de ilk işe giriş tarihi olarak kabul edilecek sözleşmeli ülkeler söz konusu listede güncellenecektir.

2- 8/6/2011 tarihli ve 2011/48 sayılı Genelgenin "Tahsis İşlemleri" başlıklı Üçüncü Bölümünün "8. Kısmi aylıkların tam aylığa dönüştürülmesi" başlığı altındaki on dördüncü paragrafta "Sözleşmeli ülke sigorta kurumunca kısmi aylık bağlanmış olmakla birlikte Kurumumuzca kısmi aylık bağlanmasına ilişkin işlemleri devam ederken Kanuna göre yurtdışında geçen süreleri borçlanma talebinde bulunan sigortalıların kısmi aylık bağlanmasına ilişkin işlemlerinin sonuçlandırılması beklenmeden borçlanma ve buna bağlı olarak aylık bağlama işlemleri sonuçlandırılacaktır." denilmektedir.

Ancak, uygulamada sözleşme aylığı talepleri sonuçlanmadan borçlanma işlemlerinin yapıp yapılmayacağı hususunda tereddüt edildiği anlaşıldığından, sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış ülkede aylık almakta iken 3201 sayılı Kanuna istinaden yurt dışı sigortalılık sürelerini borçlanma talebinde bulunanların işlemleri aşağıda yapılan açıklamalar doğrultusunda yürütülecektir.

a) 3201 sayılı Kanuna göre yurt dışı hizmet borçlanması talebinde bulunanların, sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış ülkelere aylık alıp almadığına bakılmaksızın ve ilgili ülkelere aylık talep formüllerleri istenilmeden borçlanma işlemleri sonuçlandırılacaktır.

b) 3201 sayılı Kanuna göre bildirilen borçlanma tutarını ödeyenlerin aylık bağlama işlemleri devam ederken veya aylık bağlandıktan sonra ilgili ülkelere Kurumumuza intikal eden aylık taleplerine işlem yapılmayacak ve ilgili ülkeye, "adı geçene, tarihinden itibaren aylık bağlanmıştır." şeklinde karar bildirilecektir.

3- Sosyal güvenlik sözleşmelerine göre 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bağlanan aylıkların 3201 sayılı Kanuna göre borçlandırılarak tam aylığa çıkarılması aşağıdaki açıklamalara göre gerçekleştirilecektir.

a) Sosyal güvenlik sözleşmelerine göre kısmi yaşlılık ve malullük aylığı bağlanan sigortalıların, 3201 sayılı Kanuna göre yurtdışı borçlanması yaptıklarında almakta oldukları bu aylıkları borçlarını ödedikleri tarihi takip eden aybaşından itibaren tam aylığa çevrilecektir. Kanuna göre borçlanma yaparak kısmi aylıklarını tam aylığa yükseltmek isteyenlere sözleşme aylığının bağlandığı tarihteki aylığa hak kazanma koşullarına göre tam aylığa yetecek gün kadar borç tahakkuku bildirilecektir. Tam aylığın hesaplanmasında; sözleşme aylığı talep tarihi, borçlanılan hizmetler dahil edilerek bulunacak toplam gün sayısına göre tespit edilecek ABO, yeni prime esas kazançlar ve sözleşme aylığı talep tarihindeki yaş esas alınacaktır.

b) Sosyal güvenlik sözleşmeleri kapsamında, kısmi yaşlılık aylığı almakta iken ölen sigortalıların Türkiye'deki prim ödeme gün sayısı 900 ya da 1800 günden fazla olsa dahi, almakta oldukları aylıkları tam aylığa yükseltilmeden, hisseleri oranında hak sahiplerine pay edilecektir.

c) Sosyal güvenlik sözleşmeleri kapsamında yaşlılık veya malullük aylığı almakta iken ölen sigortalıların hak sahiplerine bağlanan kısmi dul yetim aylıklarının 3201 sayılı Kanun kapsamında borçlanma ile tam aylığa yükseltilmesi talebine karşılık borçlandırılacak gün sayısı sigortalıya bağlanan yaşlılık veya malullük aylığı bağlama şartları dikkate alınarak tespit edilecektir. Tam aylık borcun ödediği tarihi takip eden aybaşından itibaren bağlanacak olup, aylığın hesaplanmasında, sözleşme aylığı talep tarihi, borçlanılan hizmetler dahil toplam gün sayısına göre tespit edilecek ABO, yeni prime esas kazançlar ve sigortalının sözleşme aylığı talep tarihindeki yaşı esas alınacaktır.

d) Herhangi bir aylık bağlanmadan ölen sigortalının ülkemizdeki prim ödeme gün sayısının 900 veya 1800 günden az olması nedeniyle hak sahiplerine bağlanan kısmi dul yetim aylığı, 3201 sayılı Kanuna göre yurtdışı borçlanması yapılması halinde borcun ödediği tarihi takip eden aybaşından itibaren tam aylığa çevrilir. Tam aylığa çevrilmede; borçlanılacak gün sayısı ölüm tarihine göre 900 ya da 1800 güne tamamlanacak şekilde belirlenecektir. Aylık hesaplanırken ölüm tarihindeki yaş, yurt dışı borçlanması dahil toplam gün sayısı ve yeni kazançlar esas alınacaktır.

e) Sözleşmeye göre yaşlılık veya malullük aylığı almakta iken, 5510 sayılı Kanuna göre çalışmaya başlanması nedeniyle aylıkları kesilenlerden aylığın kesilmiş olduğu dönemde 3201 sayılı Kanuna göre borçlanma yaparak kısmi aylıklarını tam aylığa yükseltmek isteyenlere sözleşme aylığının bağlandığı tarihteki aylığa hak kazanma koşullarına göre tam aylığa yetecek gün kadar borç tahakkuku bildirilecektir. Borçlanma gün sayısının hesaplanmasında aylık bağlandıktan sonraki çalışma süreleri dikkate alınmayacaktır.

Borçlanma tutarı ödendikten ve işten ayrılma koşulu yerine getirildikten sonra aylık talebinde bulunanlara önce borçlandığı süreler ve sözleşme aylığına esas Türkiye günlerinin toplamına göre belirlenecek ABO, bu süreler ait kazançlar ve ilk aylığın bağlandığı tarihteki

yaş esas alınarak sözleşme aylığının bağlandığı tarihten itibaren tam aylık hesaplanacaktır.

Sözleşme aylığı sonrası çalışmaya ait aylık ise, 5510 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi hükümleri çerçevesinde, toplam prim ödeme gün sayısı ve emeklilik sonrası çalışmaya ait prime esas kazançlar üzerinden 5510 sayılı Kanunun 29 uncu maddesine göre hesaplanan aylığın emeklilik sonrası prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü esas alınarak belirlenecektir.

f) Bu madde hükümleri 2017 Ağustos döneminden itibaren tam aylığa yükseltilecek dosyalar için uygulanacak olup, bu dönemden önce sisteme girilmiş olan dosyalar için her hangi bir işlem yapılmayacaktır. Ancak 2017 Ağustos dönemine kadar tam aylığa yükseltme işlemleri gerçekleşmemiş dosyaların tam aylığa yükseltilmesi, talep tarihine veya borç tebliği yapıp yapılmadığına bakılmaksızın bu maddede belirtilen açıklamalara göre gerçekleştirilecektir.

4- Avusturya sigorta kurumu ile yapılan yazışma sonucunda Avusturya'da Österreichische Sozialversicherung (SV) kurumundan alınan belgelere göre sigorta sürelerinin hesaplanmasının tam olarak mümkün olmadığı anlaşıldığından bu belgelere göre yurt dışı borçlanmasına ait işlemler yapılmayacaktır. Borçlanma işlemleri Avusturya emeklilik kurumu Pensionsversicherungsanstalt (PV) kurumundan alınacak belgelere göre gerçekleştirilecektir.

Ayrıca Sınai için Sosyal Sigorta Kurumu Sozialversicherungsanstalt der gewerblichen Wirtschaft, Çiftçiler için Sosyal Sigorta Kurumu Sozialversicherungsanstalt der Bauern ve Demiryolları ve Maden için Sigorta Kurumu Versicherungsanstalt für Eisenbahnen und Bergbau kurumlarından alınan hizmet cetvellerine göre de borçlanma işlemi yapılacaktır.

Buna göre, Österreichische Sozialversicherung'dan (SV) kurumlarından alınan örneği ekli hizmet belgelerini (EK-2) ibraz ederek 3201 sayılı Kanuna göre borçlanma talebinde bulunanlardan henüz borç tahakkuku gönderilmemiş olanların borçlanma işlemi gerçekleştirilmeyecek ve yukarıda belirtilen Avusturya emeklilik kurumundan alınacak hizmet belgesini 3 ay içerisinde Kuruma ibraz etmeleri halinde borçlanma işlemlerinin sonuçlandırılacağı, aksi halde borçlanma taleplerinin reddedileceği yönünde ilgililer bilgilendirilecektir.

Diğer yandan, Österreichische Sozialversicherung'dan (SV) kurumlarından alınan hizmet belgelerine göre tahakkuk oluşturularak bu güne kadar borç tebliğ edilenlerin diğer işlemleri emeklilik kurumundan yeni bir hizmet belgesi istenmeden sonuçlandırılacaktır.

5- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların hak sahiplerine Türkiye Almanya Sosyal Güvenlik Sözleşmesi veya 3201 sayılı Kanun kapsamında bağlanan aylıklara ilişkin 4/3 kodlu tahsis dosyaların sosyal güvenlik il müdürlükleri/sosyal güvenlik merkezlerince Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne gönderilmediği tespit edilmiştir.

4/3 kodlu dosyalara ilişkin işlemlerin sosyal güvenlik il müdürlükleri/sosyal güvenlik merkezlerine devrine kadar dosyaların Genel Müdürlüğümüze gönderilmesine devam edilecektir.

Bu itibarla;

a) 5510 sayılı Kanunun 4/1(a) bendi kapsamında Türkiye Almanya Sosyal Güvenlik Sözleşmesine göre bağlanan kısmi aylıklar dahil tüm 4/3 kodlu dosyalar,

b) 5510 sayılı Kanunun 4/1(a) bendi kapsamında aylık alırken ölen sigortalıların hak sahiplerine aylık bağlanması sonucunda dönüşen 4/3 kodlu dosyalar,

c) 4/1 veya 4/2 kodlu dosyası farklı ünitelerde olan sigortalıların hak sahiplerine aylık bağlandıktan sonra 4/3 kodlu dosyası 4/1 veya 4/2 kodlu dosya ile hak sahibi işlemini

gerçekleřtiren ünite tarafından birleřtirilerek oluřan 4/3 kodlu dosyalar,
d) Tüm ünitelerde arşiv taraması yapılarak arşivlerinde bulunan 4/3 kodlu dosyalar,
Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne gönderilecektir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

İsmail YILMAZ
Genel Müdür

EK-1: Liste (1 sayfa)

EK-2: Hizmet belgesi (6 sayfa)